

ODLUKE

A/ Odluke domaćih sudova i drugih organa

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 5.X 1961.

Vijeće: Julije Dim, dr Pavle Vinski, dr Eugen Žokalj

Odgovornost pošte za zakašnjelu dostavu brzopjava - Pošta odgovara po načelima objektivne odgovornosti na osnovi Zakona o radnim odnosima - U sporu između jugoslavenske pošte i jugoslavenske privredne organizacije primjenjuje se jugoslavensko pravo, a ne međunarodna konvencija, pa i u slučaju kad je pošiljalac brzopjava inozemna osoba, a primalac jugoslavenska privredna organizacija

Nesporno je među strankama da je parobrod "Exporter" /američki/ dana 9.IV 1960. u 15.30 sati uputio brzopjav agenciji tužitelja, kojim je najavio svoj dolazak u Split 10.IV 1960. u 16.45 sati. U vezi s ovim brzopjavom tužiteljeva agencija angažirala je dizalicu "Veli Jože", kao i radnike, u svrhu iskrčavanja Diesel lokomotiva, ali se brod u 6 sati ujutro nije pojavio, nego je cijela ova ekipa čekala od 7 do 13 sati dana 10.IV 1960. Poduzeće "Brodospas", čija je ova dizalica, zaračunalo je tužitelju za čekanje ekipe iznos od din. 253.500.-

Činjenično je također nesporno da je odmah nakon gore spomenutog prvog brzopjava komandant parobroda u 15.33 sati uputio tužitelju drugi brzopjav, u kojem je zatražio da bude poslan pilot na Splitska vrata. Nesporno je također da je odnosni brzopjav stigao u Poštu Split u 19 sati, no da nije uručen do 10.IV 1960. do 11 sati ujutro.

Tužitelj tvrdi da mu je na ovaj način tuženik nanio štetu u gore naznačenom iznosu od din. 253.500.-, pa konkretnom tužbom potražuje da mu tuženik ovaj iznos plati.

Tuženik se opire tužbenom zahtjevu.

Tvrdi da drugi brzopjav nije mogao pravovremeno uručiti s razloga što je njegov dostavljač pretpostavio da u kritično vrijeme neće naći nikoga u službenim tužiteljevim prostorijama. Slijedeći dan ujutro također nije mogao odnosni brzopjav uručiti bilo brzopjavno, bilo dostavom, jer navodno nikoga nije bilo u službenim prostorijama tužiteljevim, nego je uspio brzopjav dostaviti putem dostavljača tek u 11 sati prije podne.

Osim toga prigovora da za štete nastale u međunarodnom saobraćaju poštanske službe u vezi s upućivanjem brzopjava ne odgo-

vara prema prije sklopljenoj međunarodnoj konvenciji, koja je ratificirana Uredbom Saveznog izvršnog vijeća iz god.1954.

Budući da visini zahtjeva nije bilo prigovora, prvostepeni sud, nakon preslušavanja svjedoka u ovom predmetu, u cijelosti je udovoljio tužbenom zahtjevu.

Protiv tako izrečene presude tuženik ulaže žalbu zbog pogrešne primjene zakona, i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

Žalitelj ne ističe u čemu nalazi pogrešno utvrđeno činjenično stanje.

Suprotno tome, pogrešnu primjenu materijalnog prava nalazi u činjenici što je odnosni brzojav bio upućen na stranom jeziku putem obalne radio stanice Dubrovnik, i da od toga časa dalje odnosni brzojav nije izgubio svojstvo inozemnog brzojava, što je u suprotnosti s međunarodnom konvencijom o telekomunikacijama i njoj pridodatim telegrafskim pravilnikom. Ova je konvencija ratificirana Uredbom Saveznog izvršnog vijeća od 26.VI 1954., a po njenom članu 31. njeni članovi kao i vanredni članovi ne primaju na sebe nikakove odgovornosti prema korisnicima međunarodne službe telekomunikacija, a naročito ne u pogledu reklamacija za naknadu štete. Pošiljalac odnosnog brzojava, obzirom na važnost sadržaja, bio je dužan koristiti sredstva posebnog rukovanja brzojavom, a ukoliko to nije učinio, nije postupio pažnjom urednog privrednika, i na taj način na sebe je preuzeo riziko za eventualnu štetu. Žalitelj nije dužan raspolagati sa službenicima sa znanjem stranog jezika, a pogotovo ne kad se radi i manipulira strojevima koji semi otkucavaju znakove.

Drugostepeni sud je žalbu odbio.

U konkretnom slučaju prvostepeni je sud veoma minuciozno utvrdio činjenično stanje ovog predmeta, i time omogućio pravilnu primjenu materijalnog zakona.

Radi toga se žalba ukazuje neosnovana.

Nema sumnje o tome, a to žalitelj tokom postupka niti ne poriče, da je odnosni drugi brzojav, prema kojem je upućen zahtjev da se pošalje pilot na Splitska vrata, stigao u Poštu Split u 19 sati. Dostava običnih brzojava vrši se, prema priznanju samoga žalitelja, do 21 sat. Prema tome nije bilo nikakove zapreke da se odnosni brzojav dostavi primaocu, tj. tužitelju, tim više što žalitelj nije niti provjeravao da li funkcionira služba tužiteljeva dežurstva. Da je to učinio, ustanovio bi da takova služba postoji, i da nije bilo nikakove zapreke da se brzojav uruči. Brzojav dakle nije uručen primaocu krivnjom žaliteljevog službenika, pa stoga žalitelj odgovara za ovakav propust, obzirom na sve ostalo, a na temelju Zakona o radnim odnosima.

Ostaje otvoreno pitanje da li se u konkretnom slučaju ima-
de primijeniti gore spomenuta međunarodna konvencija, na koju se
poziva žalitelj, ili domaći zakon.

Prije svega treba konstatirati, da se ovdje ne radi o od-
nosu inozemca s domaćom pravnom osobom, niti o odnosu inozemca sa
inozemcem, nego da se radi o sukobu dviju privrednih organizacija
iz domaće ekonomike.

Bez obzira na okolnost s koga je izvora taj sukob nastao,
po shvaćanju ovog suda u takovom slučaju ne dolazi u obzir primjena
bilo kakve međunarodne konvencije, nego jedino pozitivno domaće
zakonodavstvo. Prema tome tuženik se niti ovdje ne može pozivati na
to da ne odgovara za štetu, jer je svojim propustom nanio štetu do-
maćoj privrednoj organizaciji, a ta je šteta nanesena također po
domaćoj privrednoj organizaciji. Drugo je pitanje kad bi se vlasnik
broda "Exporter" obratio na žalitelja i od njega zahtijevao naknadu
štete. U tom slučaju eventualno bi došla do primjene gore spomenuta
međunarodna konvencija, no ovaj sud smatra da je neoportuno da se
u to pitanje u konkretnom slučaju ulazi.

Kako je dakle šteta nanesena domaćoj privrednoj organiza-
ciji od domaće privredne organizacije, to je valjalo suditi kao u
dispozitivu.

D.P.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 30.IV 1962.

Vijeće: Zvone Rihtman, Julije Dim, Oskar Kućan

Šteta nastala na robi djelovanjem oluje - Prijava pomorske nezgode
predstavlja dokaz da je brod prošao kroz oluju - Iz dokazane činje-
nice da je brod prošao kroz oluju i prirodnog svojstva tereta može
se zaključiti da je šteta posljedica nevremena - Primalac, pod ovim
uvjetima, mora dokazati brodaru krivnju za nastalu štetu

Brodar je prevezao teret superfosfata. Na odredištu je
utvrđen manjak od 263 vreće i kvar na 1.110 vreća. Tužitelj je osi-
guratelj koji je naknadio štetu svom osiguraniku, pa ustaje regres-
nim zahtjevom protiv brodara.

Prvostepeni sud je tužbeni zahtjev odbio, našavši da tuži-
telj nije dokazao da bi manjak i oštećenje nastali iz razloga koji
padaju na teret brodaru, a napose da tužitelj nije dokazao da bi te-
ret na brodu bio loše složen, ili da je brodarovom nemarnošću došlo
do takvog oštećenja, pa da se stoga i brodarovu odgovornost za nas-
talu štetu smatra nedokazanom.